



Medieklagenemnda

Klagenemndas avgjørelse av 23. september 2024 i sak 2024/1036

Saken gjelder: Klage på vedtak om avslag på søknad om tilskudd til medieforskning 2024

Klager: Stiftelsen Barnevakten

Klagenemndas

medlemmer: Bjørnar Borvik, Gunn Enli, Eirik Østerud og Karin Fløistad

Bakgrunn:

- (1) Medietilsynet forvalter tilskuddsordningen for medieforskning. Fagutvalget for medieforskning (heretter fagutvalget, tidligere Rådet for anvendt medieforskning) utarbeider innstillingen som ligger til grunn for Medietilsynets vedtak.
- (2) Stiftelsen Barnevakten (klager) søkte om 400 000 kroner fra tilskuddsordningen til prosjektet «Evaluering og videreutvikling av Barnevaktens kveldsskole om digital dømmekraft: Barn, unge, læreres og foreldres erfaringer». Kveldsskolen skal bidra til utvikling av digital dømmekraft og kritisk medieforståelse i skolen. Prosjektet hadde som mål å foreta en teoretisk analyse av kveldsskolemodellen og materiale i sin nåværende form, empirisk undersøke elevers, foreldres og læreres perspektiver på kveldsskolen, samt videreutvikle kveldsskolemodellen basert på teori og empiri. Prosjektresultatet skulle bli publisert som en forskningsrapport.
- (3) Fagutvalget behandlet søknaden i møte 1. desember 2023 og innstilte på avslag. Fagutvalget kom med følgende begrunnelse:

«Dette prosjektet synes på utvalget å være organisasjonsutvikling og ikke medieforskning. Søknaden faller dermed utenfor fagutvalgets mandat og vi innstiller derfor til avslag.»
- (4) Medietilsynet avsto søknaden i vedtak 30. januar 2024. Tilsynet sluttet seg til fagutvalgets vurdering, og søknaden ble avslått.
- (5) Klager ba om utvidet begrunnelse i e-post 30. januar 2024. Medietilsynet ga slik utvidet begrunnelse i e-post 1. februar 2024.
- (6) Klager påklaget vedtaket 16. februar 2024. Medietilsynet har vurdert klagen, men har opprettholdt avslaget jf. forvaltningsloven § 33 andre ledd. Saken ble oversendt til Medieklagenemnda ved brev 1. juli 2024.
- (7) Nemndsmøte i saken ble avholdt 23. september 2024.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

Medietilsynets begrunnelse i korte trekk:

- (8) Medietilsynet har lagt fagutvalgets vurdering til grunn. Fagutvalget vurderte at prosjektet bar mer preg av å være organisasjonsutvikling enn medieforskning. På denne bakgrunn mente fagutvalget at prosjektet falt utenfor utvalgets mandat. Medietilsynet peker på at fagutvalgets mandat er å fordele midler til forskning og utviklingsarbeid på mediefeltet, særlig relatert til mediemangfold og kritisk medieforståelse, samt problemstillinger relatert til dataspill. Selv om klagers prosjekt relaterer seg til kritisk medieforståelse, vil ikke dette si at prosjektet er forsknings- og utviklingsarbeid på mediefeltet.
- (9) Medietilsynet har også vist til at det ble søkt om i overkant av 17 millioner kroner, mens tilsynet kun hadde 4,4 millioner kroner til utdeling. Medietilsynet måtte derfor gjøre en prioritering blant de beste søknadene om hvilke prosjekter som skulle få tildelt midler.
- (10) I den utvidete begrunnelsen har Medietilsynet vist til at av totalt 53 søknader fikk 14 søkere innvilget støtte til sine prosjekter. Konkurransen om midlene var hard, og tilsynet måtte prioritere basert på de begrensede tilskuddsmidlene som var tilgjengelige. Medietilsynet viser her også til at klagers kveldsskole er et pedagogisk tilbud inspirert av konseptet «kafedialog». Selv om kafedialogen tematisk har søkelys på barns mediehverdag, oppfatter fagutvalget at problemstillingene i søknaden mer har preg av evaluering av et utdanningsfaglig tilbud, enn medieforskning.

Klager har i det vesentlige anført:

- (11) Klager er uenig i fagutvalgets og Medietilsynets vurdering. Klager ber om en ny gjennomgang og en ny utvidet begrunnelse for vedtaket, og håper på en reevaluering av søknaden.
- (12) I beskrivelsen av søknadsordningen opplyses det om at støtten skal gis til brukerrettet medieforskning som kommer folk og bransjen til gode, og at forskningen skal være praktisk orientert og skal brukes i mediehverdagen. Klager mener at søknaden treffer godt på disse målene, fordi den er gjenstand for å undersøke barn og unges persepsjon av medieinnhold, og hvordan de håndterer dette og hvordan vi som samfunn effektivt kan legge til rette for en dypere kritisk medieforståelse. Da særlig av de mediene som barn og unge bruker mest, nemlig sosiale medier og dataspill.
- (13) Klager mener at problemstillingene er klart presisert og gjennomarbeidet. Klager viser til at prosjektet vil bidra til å evaluere og videreutvikle kveldsskolen, og at modellen er transparent og kan videreutvikles av andre aktører, både av skolen og ideelle organisasjoner.
- (14) Søknaden er forankret i aktuell forskning og viser til relevant litteratur på feltet digital dømmekraft. Klager har gjennomgått eksisterende forskning på feltet for å sikre at prosjektet bygger på de nyeste innsiktene innen medieforskning og tilgrensende områder. Prosjektet er videre nøye planlagt for å være realistisk innenfor den foreslåtte tidsrammen.
- (15) Prosjektet er designet for å oppnå best mulig overenstemmelse mellom teori og empiri. Klager viser til at det er gitt en omfattende redegjørelse for forskningsmetoden. I tillegg er det planlagte datamaterialet som skal analyseres presentert, og sikret en transparent og troverdig forskningsprosess. Klager viser til at fagutvalget ikke kommenterer disse aspektene og etterlyser svar på dette. Klager mener at ved å forske videre på tilnærminger

til å øke barn og unges digitale dømmekraft vil dette bidra til videreutvikling av både klagers og andre aktørers kompetanse på området. Søknaden har direkte implikasjoner for medieforskningen på feltet, og problemstillingen er av tydelig mediefaglig relevans.

Medieklagenemndas vurdering:

- (16) Saken gjelder klage på vedtak om avslag på søknad om midler for medieforskning for 2024. Vedtaket er fattet av Medietilsynet etter innstilling fra fagutvalget.
- (17) Tilskuddsordningen har ikke direkte hjemmel i mediestøtteleven eller tilhørende forskrifter, og Medieklagenemnda har derfor tilsynelatende ikke kompetanse som klageinstans. Imidlertid fremgår det av Ot.prp. nr. 138 L (2019-2020) punkt 5.1 at «Medieklagenemnda er klageinstans for Medietilsynets vedtak om tilskudd». Nemnda legger derfor til grunn at mediestøtteleven § 11 har fått en noe uheldig utforming og at nemnda er ment å være klageinstans for alle enkeltvedtak om mediestøtte. Nemnda har også tidligere behandlet to saker som gjelder søknad om midler for medieforskning og Medietilsynet har selv opplyst på sin hjemmeside at Medieklagenemnda er klageinstans for ordningen. Nemnda er klageinstans for de øvrige tilskuddsordningene Medietilsynet forvalter etter mediestøtteleven, og nemnda kan ikke se avgjørende argumenter for at klager på vedtak etter denne ordningen skal behandles av Kultur- og likestillingsdepartementet. Dette er også i tråd med prinsippet om armlengdes avstand, da det er departementet som tildeler midler til forskuddsordningen på ettårig basis.
- (18) Søknadene i tilskuddsordningen ble vurdert etter *Veiledning – Søknad om midler til medieforskning for 2024*. Medieklagenemnda er ikke kjent med at det foreligger rettsregler, for eksempel forskriftsbestemmelser, som nærmere regulerer tildelingen av tilskudd fra denne ordningen. Medietilsynet har selv vist til at det er en ettårig tilskuddsordning som følger statsbudsjettåret. Det er begrenset med midler i ordningen.
- (19) På regjeringens nettsider framgår at fagutvalget for medieforskning er et rådgivende organ for Medietilsynet, og at fagutvalget utarbeider innstilling til tilsynet som tar den endelige avgjørelsen om avslag og tildelinger. Videre framgår følgende om mandatet til fagutvalget:

«Rådet skal fordele midler til anvendt medieforskning med særlig vekt på forskning på tvers av mediene. Rådet skal herunder fordele midler til forskning som gjelder redaksjonelle, økonomiske og tekniske forhold, og utviklingsarbeid som kan komme praktisk presse- og annen medievirksomhet til gode.»
- (20) Fagutvalget er i tildelingsbrev fra Kultur- og likestillingsdepartementet for 2024 gitt følgende mandat:

«Innstille til Medietilsynet om fordeling av midler til forskning og utviklingsarbeid på mediefeltet, særlig relatert til mediemangfold og kritisk medieforståelse, samt problemstillinger relatert til dataspill (jf. handlingsplanen mot spilleproblemer). Aktuelle prosjekter skal ha en teoretisk forankring og en klar praktisk nytteverdi.»
- (21) Medieklagenemnda bemerker at tilskudd til anvendt medieforskning er et knapphetsgode, og at Medietilsynet og fagutvalget må foreta en streng prioritering og vurdering av de innkomne søknadene. Dette har som konsekvens at også gode søknader kan bli avslått eller bli tildelt et mindre beløp enn det er søkt om. Nemndas overprøving vil som

utgangspunkt og hovedregel måtte begrenses til om tildelingsprosessen oppfyller de alminnelige forvaltningsrettslige kravene til saksbehandling, herunder hensynet til begrunnelse, likebehandling og forutberegnelighet. Hvorvidt Medietilsynet i tilstrekkelig grad har begrunnet det påklagede vedtak og foretatt en vurdering i tråd med gjeldende regelverk, vil være en sentral del av denne vurderingen.

- (22) Mandatet gjengitt i avsnitt 19 og 20 ovenfor gir Medietilsynet og fagutvalget et betydelig rom for skjønn ved tildelingen av midler. Etter klagenemndas oppfatning er også *Veiledning – Søknad om midler til medieforskning for 2024* i tråd med de føringer som fremgår av departementets tildelingsbrev. Under overskriften «Forskning på kritisk medieforståelse» er følgende angitt:

«Forskning og utviklingsarbeid relatert til kritisk medieforståelse er et prioritert område i 2024.

Kritisk medieforståelse er et vidt begrep, og omfatter den kunnskapen og de ferdighetene vi som mediebrukere trenger for å kunne ta gode, informerte valg om medieinnholdet vi konsumerer, lager eller deler. Kritisk medieforståelse styrker befolkningens evne til å delta i den offentlige samtalen og er viktig for et velfungerende demokrati.

For å styrke befolkningens kritiske medieforståelse trenger vi mer innsikt og forståelse for hvilke påvirkningsmekanismer og risikofaktorer vi møter i dagens mediebilde, som falske nyheter og desinformasjon, påvirkningsoperasjoner og teknologiske utviklingstrekk som påvirker våre medievaner og den offentlige samtalen. Forskning på hvilke type tiltak som fungerer for å styrke ulike aldersgruppers kritiske medieforståelse og digitale dømmekraft er av interesse.

Vi oppfordrer til kvalitative studier, eksempelvis innen områder som:

- Ulike aldersgrupper sine mediepraksiser, som bruk av kunstig intelligens
- Barn og unges nyhetsbruk
- Barn, personvern og sosiale medier
- Kommersiell markedsføring på digitale plattformer
- Barn og unges forståelse av sammenhengen mellom algoritmer, kommersielle interesser, personlige data og egen mediebruk»

- (23) Fagutvalgets begrunnelse for avslaget på søknaden er at prosjektet faller utenfor fagutvalgets mandatområde. Nemnda antar at det i dette ligger en henvisning til støtteordningens tematiske område. I søknaden har klager fokusert på evaluering og videreutvikling av kveldsskolen, og ikke direkte på forskning på kritisk medieforståelse. Klager har selv angitt at prosjektets mål er å foreta en teoretisk analyse av kveldsskolemodellen og materiale i sin nåværende form, empirisk undersøke elevers, foreldres og læreres perspektiver på kveldsskolen, samt videreutvikle kveldsskolemodellen basert på teori og empiri. Selv om dette nok vil kunne bidra indirekte til barn og unges kritiske medieforståelse, er prosjektet rettet mot kveldsskolemodellen og utvikling av denne, og ikke medieforskning. Tilsynet har lagt til grunn fagutvalgets vurdering om at prosjektet synes å fokusere på organisasjonsutvikling

og ikke medieforskning. I den utvidete begrunnelsen viser tilsynet til at fagutvalget oppfatter at søknaden har mer preg av å være en evaluering av et utdanningsfaglig tilbud. Nemnda har ikke funnet tilstrekkelig grunnlag for å vurdere prosjektets tematiske innretning annerledes enn fagutvalget og tilsynet.

- (24) Nemnda ser det slik at dersom et prosjekt det søkes om tilskudd til faller utenfor søknadsordningens tematiske område, så er det ikke nødvendig å foreta en mer eksplisitt vurdering av de øvrige kriterier som framgår av veiledningen som Medietilsynet har utarbeidet. Når tilsynets i den utvidete begrunnelsen påpeker at andre prosjekter i større grad enn klagers prosjekt bidrar til å oppnå formålet med støtteordningen, framstår dette derfor som litt misforstått: Legges det først til grunn at prosjektet faller utenfor det tematiske området for søknadsordningen, vil heller ikke prosjektet være egnet til å oppnå formålet med ordningen. Samlet sett mener nemnda likevel at tilsynets begrunnelse oppfyller de forvaltningsrettslige krav til saksbehandlingen.

Konklusjon:

På denne bakgrunn treffer Medieklagenemnda følgende

vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur